

Rutin för avstängning av elev

Skollagen säger att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet och rektorn beslutar om dessa. Kravet på ordningsregler gäller inte för kommunal vuxenutbildning.

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Avstängning

Grundskola

I grundskolan är det rektor som beslutar om avstängning enligt skollagen 5 kap. 14-16 §§. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslutet. Rektorn ska informera barn- och utbildningsnämnden när han eller hon har fattat ett beslut om avstängning. Det kan göras genom att kopia av beslutet lämnas för meddelande till nämnden. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras om beslutet.

De frivilliga skolformerna (Skollagen 5 kap. §§ 17-18)

I gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning får huvudmannen eller rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om

1. eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad,
2. eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper,
3. eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande,
4. eleven utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling,
5. eleven kan antas ha begått en brottslig handling inom skolans område, eller
6. elevens uppförande på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Lena Carlsson

2022-12-14

Huvudmannen eller rektorn får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart.

En förutsättning för avstängning enligt första stycket 3, 4 eller 6 är att syftet med andra åtgärder inte har uppnåtts.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut.

Beslutet får inte avse avstängning under längre tid än två veckor under ett kalenderhalvår, om inte annat följer av andra stycket.

Huvudmannen får besluta att förlänga avstängningen om syftet med en kortare avstängningstid inte har uppnåtts eller om det av någon annan anledning bedöms som nödvändigt med hänsyn till elevens uppträdande. Ett beslut om avstängning får dock inte avse längre tid än återstoden av pågående kalenderhalvår och tre ytterligare kalenderhalvår

I normalfallet ska skolan ha prövat alla andra möjligheter utan att det har gett ett förbättrat beteende hos eleven innan det blir fråga om avstängning. Det vill säga; tillsägelse, utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, utredning av orsaken till beteendet och skriftlig varning, tillfällig omplacering eller tillfällig placering vid en annan skolenhet bör ha prövats innan avstängning tas till.

De disciplinära åtgärder som finns i skollagen ska inte användas primärt för att bestraffa utan för att skapa en bättre skolsituation för eleven och andra elever på skolan.

Viss utbildning med praktiska inslag (Skollagen 5 kap. §§ 19-20)

Huvudmannen eller rektorn får besluta att helt eller delvis stänga av en elev från en viss utbildning i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller kommunal vuxenutbildning, om

1. det i utbildningen ingår praktik eller delar av utbildningen är arbetsplatsförlagd, och
2. det är uppenbart olämpligt att eleven deltar i den praktiska tjänstgöringen.

Huvudmannen eller rektorn får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt denna paragraf.

Huvudmannens beslut om avstängning enligt 19 § ska avse viss tid eller gälla utan tidsbegränsning.

Rektorns beslut om avstängning enligt 19 § får inte avse längre tid än två veckor.

Utredning

Ansvar för utredningen vilar på rektor. Utredningen ska vara allsidig och ske skyndsamt. Med det avses att det måste framgå av utredningen vad som har hänt och vilken bedömning som har gjorts på grundval av händelserna, dvs. skälen till att man fattar beslut om avstängning och att andra åtgärder inte är tillräckliga.

En skola kan inte stänga av en elev utifrån en risk att någon av dessa omständigheter föreligger eller kan komma att föreligga. För att stänga av en elev med stöd av skollagen krävs att en elev till exempel har ett uppförande som rent faktiskt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero. Det är inte möjligt att hänvisa till att en elevs beteende utgör en risk för att eleven i framtiden kommer att bete sig på ett sätt som utgör grund för avstängning.

Mot bakgrund av de begränsade möjligheter som finns att stänga av en elev är det av rättsäkerhetsskäl viktigt att avstängningsbeslutet har en tydlig motivering. Av beslutet och den utredning beslutet grundar sig på ska det kunna utläsas att skollagens krav är uppfyllda.

Inhämtande av yttrande samt informations- och samrådsskyldighet (Skollagen 5 kap. § 21)

Innan huvudmannen eller rektorn beslutar om avstängning enligt 17 eller 19 § ska eleven och elevens vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig.

Rektorn ska informera huvudmannen när han eller hon har fattat ett beslut om avstängning enligt 17 eller 19 §.

Om eleven är under 18 år och den sammanlagda tiden för avstängning under ett kalenderhalvår inte överstiger två veckor ska socialnämnden informeras om ett beslut enligt 17 eller 19 §.

Om eleven är under 18 år ska samråd ske med socialnämnden innan ett beslut fattas enligt 17 eller 19 § som innebär att den sammanlagda tiden för avstängning under ett kalenderhalvår överstiger två veckor

Dokumentation (Skollagen 5 kap. § 24)

Om en åtgärd vidtagits ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Arbetsgång vid avstängning inom de frivilliga skolformerna

1. Rektor startar en utredning som dokumenteras.
2. Rektor informerar barn- och utbildningschef.

3. Rektor ansvarar för att elev och i förekommande fall vårdnadshavare får möjlighet att yttra sig innan beslut tas. Detta noteras i utredningen.
4. Rektor tar initiativ till samråd med socialnämnden om elev är under 18 år. Detta noteras i utredningen.
5. Rektor tar beslut om omedelbar avstängning är nödvändigt eller inte.

a. Om omedelbar avstängning inte är nödvändig

- I. Rektor lämnar utredningen med förslag till beslut till nämndsekreteraren. Elevens och i förekommande fall vårdnadshavarens yttrande ska tas med.
- II. Barn- och utbildningsnämnden tar upp ärendet för beslut på sitt nästa sammanträde.
- III. Nämndsekreteraren meddelar omedelbart beslutet till rektor och diarieför det i barn- och utbildningsnämndens diarium.
- IV. Nämndsekreteraren delger beslutet till elev och i förekommande fall vårdnadshavare.
- V. Rektor informerar socialnämnden om beslutet ifall eleven är under 18 år.

b. Om omedelbar avstängning är nödvändig med hänsyn till elevernas trygghet och studiero

- I. Rektor tar beslut om omedelbar avstängning i max två veckor. Beslutet ska innehålla motivation varför ett snabbt beslut är nödvändigt. Elevens och i förekommande fall vårdnadshavarens yttrande ska tas med.
- II. Rektor meddelar beslutet till barn- och utbildningschef.
- III. Rektor meddelar elev och i förekommande fall vårdnadshavare.
- IV. Rektor informerar socialnämnden om beslutet ifall eleven är under 18 år.
- V. Beslutet, dokumentationen samt elevens och i förekommande fall vårdnadshavarens yttrande lämnas till nämndsekreteraren för diarieföring i barn- och utbildningsnämndens diarium.
- VI. Rektors beslut om omedelbar avstängning meddelas till barn- och utbildningsnämnden vid nästa sammanträde

c. Om förlängning av avstängningen behövs

- I. Om syftet med en kortare avstängningstid inte har uppnåtts eller om det av någon annan anledning bedöms som nödvändigt kan barn- och utbildningsnämnden besluta att förlänga avstängningen. Ett beslut om

- avstängning får inte avse längre tid än återstoden av pågående kalenderhalvår och tre ytterligare kalenderhalvår.
- II. Rektor lämnar utredningen med förslag till beslut till nämndsekreteraren. Elevens och i förekommande fall vårdnadshavarens yttrande ska tas med.
  - III. Barn- och utbildningsnämnden tar upp ärendet för beslut på sitt nästa sammanträde eller ett extrainkallat sammanträde. Om ett sammanträde inte kan inväntas kan ordförande ta ett brådskande beslut om förlängning av avstängningen.
  - IV. Nämndsekreteraren meddelar omedelbart beslutet till rektor och diarieför det i barn- och utbildningsnämndens diarium.
  - V. Nämndsekreteraren delger beslutet till elev och i förekommande fall vårdnadshavare.
  - VI. Rektor informerar socialnämnden om beslutet ifall eleven är under 18 år.

Överklagande

Ett beslut om avstängning enligt skollagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Både rektors beslut och nämndens beslut går att överklaga till allmän förvaltningsdomstol. Eleven eller i förekommande fall elevens vårdnadshavare har tre veckor på sig att överklaga från det de fått del av beslutet. En överklagandehänvisning ska alltid medfölja beslutet.